

Dyslexie... wat doen wij ermee op de François Vatel en achtergrondinformatie voor de ouders

Inleiding

Dyslexie is een ernstige leerstoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en /of het spellen op woordniveau.

Dyslectici hebben, zelfs als zij extra hulp krijgen, vaak nog veel moeite met foutloos en vlot leren lezen en spellen. Een van de kenmerken is de z.g. 'hardnekkigheid van het probleem'. En waar dit vlot en vloeiend technisch lezen vaak al heel veel moeite kost is er dus ook een risico voor het begrijpend lezen. Deze vaardigheid is nodig om ook complexere teksten in de zaakvakken zoals b.v. Biologie, Economie, Mens en Maatschappij e.a. te kunnen lezen en begrijpen. Ook hebben zij moeite met het leren lezen en spellen in de moderne vreemde talen. Dyslexie is onafhankelijk van intelligentie.

Kinderen met dyslexie ondervinden bij alle facetten van het lezen problemen.

Welke specifieke problemen kan een leerling met dyslexie ondervinden bij het uitvoeren van talige taken?

- Slecht handschrift
- Fonetische spelling
- Leest spellend
- Leest radend
- Moeite met onthouden van volgorde van opdrachten
- Moeite met plannen van taken
- Onderscheid links/rechts
- Woordvindings-problemen
- Vertraagde reactie bij klassikaal gestelde vragen
- Moeite om twee opdrachten tegelijk uit te voeren
- Verwerken van informatie.

Hoe wordt dyslexie vastgesteld?

Dyslexie wordt vastgesteld door een - daartoe bevoegde en opgeleide - gedragsdeskundige (psycholoog of orthopedagoog), volgens algemeen vastgestelde protocollen. Als uit een diagnostisch onderzoek blijkt dat een leerling dyslexie heeft krijgt hij/zij een dyslexieverklaring. Deze verklaring geeft recht op een aantal bijzondere maatregelen in de klas (tijdens de lessen), bij toetsing en bij examens. Ook kan een leerling (tegen gunstige tarieven) gebruik maken van bepaalde faciliteiten. Een dyslexie onderzoek vindt doorgaans plaats in de periode van het basisonderwijs; in een zeer uitzonderlijk geval wordt dyslexie pas op later leeftijd vastgesteld waaronder in het VMBO. In dit laatste geval komt de financiering voor het onderzoek ten laste van de ouders. Het is dus gebruikelijk dat leerlingen met dyslexie het V(MB)O binnenstromen met een verklaring die al eerder is afgegeven. Voor de administratieve verwerking en om ook binnen onze school gebruik te kunnen maken van

bepaalde faciliteiten, is het noodzakelijk een kopie van de verklaring af te geven. Ondanks algemene richtlijnen ten aanzien de begeleiding van leerlingen met dyslexie, en vooral het inzetten van compensatiemaatregelen, is het aan de school daar een eigen invulling aan te geven.

Op de François Vatel school wordt dus geen dyslexieonderzoek gedaan. In zeer bijzondere gevallen kan er wel een pre-diagnostisch onderzoek plaatsvinden (Pedagogisch-didactisch onderzoek) waaruit een advies kan voortkomen over 'wel-of-geen-verder onderzoek' op basis van een hypothese: 'mogelijk dyslexie'.

Welke ondersteuning biedt de François Vatelschool?

Bij aanvang van het schooljaar krijgen de nieuwe leerlingen met een dyslexieverklaring een **dyslexiekaart**. Op deze kaart staan alle compenserende maatregelen waar de leerling gebruik van kan maken. Aangezien niet alle leerlingen met dyslexie van dezelfde mogelijkheden gebruik willen en hoeven maken, geven zij aan wat zij nodig hebben en wanneer. Door hen dit zelf te laten doen, wordt hun autonomie groter, hetgeen het zelfvertrouwen ook gunstig kan beïnvloeden.

Op deze kaart zijn de volgende maatregelen te vinden:

- extra tijd
- Mondelinge SO's
- Niet onvoorbereid laten voorlezen
- Minder opdrachten
- Schrift met spellingregels
- Niet meerekenen spellingsfouten wanneer iets anders wordt getoetst
- Hulp bij organiseren huiswerk
- Vergrote teksten aanbieden
- Boeken op CD (aan te vragen via GLN)
- Proefwerken met audio ondersteuning (wordt aan gewerkt, helaas was programma weg na verplaatsing mediatheek).

Daarnaast kan een leerling aangemeld worden voor extra ondersteuning (remedial teaching). Net zoals wij op de Francois Vatel school geen dyslexie-onderzoek doen, doen wij ook geen dyslexie behandelingen. Daarvoor zijn er gespecialiseerde instituten en lees-klinieken; dit betreft dan vaak zeer intensieve begeleidingstrajecten. RT-begeleiding van leerlingen met dyslexie bestaat doorgaans uit het leren omgaan met complexere leesteksten waarbij strategieën voor het technische lezen en begrijpend lezen centraal staan als ook technieken om het moeizame leesproces wat te vergemakkelijken. Ook kan binnen de RT gewerkt worden aan het uitzoeken van en werken met compensatie maatregelen. Waar de dyslexie zich m.n. uit in spellingproblemen (dys-orthografie) kan er ook gewerkt worden aan spelling. Daarnaast kan RT zich ook richten op verwerving van de vreemde talen en het Leren leren. Algemene bekend bij leerlingen met een leerstoornis is dat ook dit aspect vaak begeleiding en aandacht behoeft.

Overigens behoeven niet per definitie, alle leerlingen met dyslexie extra begeleiding. Waar een leerling zich nog prima redt met het doorlopen van het leer-curriculum zonder aanpassingen en/of extra hulp houden we dat graag zo. Dit betekent dus dat voor leerlingen met dyslexie – net als voor de andere leerlingen met een speciale ondersteuningsbehoefte – een – door de mentor of vakdocent - verantwoorde aanvraag moet worden ingediend voor extra hulp. Deze verantwoording vindt dan plaats op basis van een stagnerend leerproces (pedagogische/didactische onderwijs. behoefte) dan (puur) op basis van de leerstoornis dyslexie.

De vakdocent die signaleert dat een leerling ernstig achterloopt en onvoldoende profileert van de differentiatie-maatregelen in de les kan een leerling aanmelden door extra ondersteuning via de mentor of de mentor doet dit zelf. Ook kunnen wensen al bij binnenkomst van een leerling in het eerste leerjaar meegenomen worden in de afweging of extra ondersteuning in de vorm van RT of anderszins nodig is. Omwille van de beperkte beschikbare uren die er zijn voor RT wordt er wel een goede en weloverwogen afweging gemaakt waarbij de noodzakelijkheid van deze extra begeleiding goed onderbouwd moet zijn. We betrekken inden nodig natuurlijk ook de ouders hierbij.

Marcel Absil

RT-er François Vatelschool

Juni 2019